

До Државната комисија за спречување на корупцијата е доставено Барање на мислење со кое се бара од Државната комисија мислење во однос на тоа, дали постои судир на интереси во ситуација кога едно лице кое е именувано од страна на Владата на РСМ за вршење на функцијата директор на Културно информативен центар во странство да биде номинирано за национален претставник во тела на Совет на Европа, односно во Филмскиот фонд на Советот на Европа (ЕУРОИМАЖ). Номинираниот претставник во ЕУРОИМАЖ нема директна финансиска поддршка лично за него, односно фондот има јасна културна цел за да се промовира европска филмска индустрија преку поттикнување на производство и дистрибуција на филмови и поттикнување за копродукции помеѓу филмските професионалци.

Државната комисија за спречување на корупцијата согласно член 17 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/2019) и член 41 –б од Деловникот за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата бр.02-3794/1 од 08.08.2019 година, бр.03-2198/1 од 12.06.2020 година и бр.02-8774/1 од 17.10.2022 година, го издаде следното

МИСЛЕЊЕ

Со член 25 од Законот за надворешни работи се регулирани Дипломатско-конзуларни претставништва на РСМ и тоа:

„Дипломатски претставништва на Република Македонија се амбасади, постојани мисии при меѓународни организации, канцеларии за врски и специјални мисии.

Конзуларни претставништва на Република Македонија се генерален конзулат, конзулат, конзуларна канцеларија и почесен конзулат.

Со посебна одлука Владата основа и културно-информативни центри, економски и други претставништва во странство.

Културно-информативните центри, економските и други претставништва на Република Македонија во странство, работат во состав на дипломатско конзуларните претставништва на Република Македонија.“

Согласно член 60-а од истиот Закон:

„Владата, на предлог на надлежен државен орган, именува и отповикува директори на културно-информативни центри и на економски и други претставништва на Република Македонија во странство.

Директорот на културно-информативен центар и на економско и друго претставништво во странство работи согласно со упатствата од надлежниот државен орган и на шефот на надлежното дипломатско-конзуларно претставништво.

Директорот на културно-информативен центар и на економско и друго претставништво во странство се упатуваат во дипломатско-конзуларни претставништва на Република Македонија и во економски и други претставништва во странство **со дипломатско звање советник.**“

Дипломатските звања се регулирани со член 64-б од Законот за надворешни работи:

„Дипломатот може да се стекне со едно од следниве дипломатски звања:

- а) високи дипломатски звања
 - амбасадор во Министерството,
 - ополномоштен министер,
 - министер советник и

- советник и

- б) секретарски звања

- прв секретар,
- втор секретар,
- трет секретар и
- аташе.

Дипломатското звање се стекнува во постапка утврдена со овој закон.

Звањето амбасадор во Министерството е различно од звањето амбасадор стекнато со указ на претседателот, во постапка утврдена со овој закон.

Дипломат со звање амбасадор во Министерството или ополномоштен министер може да биде упатен со решение на министерот во постојана мисија на Република Македонија при меѓународна организација, каде што веќе е упатен вонреден и ополномоштен амбасадор, кој е шеф на мисијата, со звање амбасадор за вршење одредени задачи од надлежноста на мисијата, доколку според праксата на меѓународната организација тие задачи вообичаено се вршат од дипломат со звање амбасадор.“

Со член 67-б од истиот Закон се предвидени ситуации кои се забранети да ги извршуваат дипломатите и помошно - стручните службеници упатени на работа

во дипломатскоконзуларно претставништво, односно со истиот член е регулиран судирот на интереси кај овие лица:

„Дипломатот и помошно - стручен службеник упатен на работа во дипломатскоконзуларно претставништво, вклучувајќи го и шефот на дипломатскоконзуларното претставништво, **не смее да врши никаква друга функција, должност или дејност.**

Дипломатот и помошно - стручен службеник мора да го пријави на раководното лице сопствениот судир на интереси при вршењето на надворешните работи и да побара да биде изземен во вршењето на истите работи. Раководното лице е должно тоа да го земе предвид и да му определи на вработениот други работни задачи.

Непријавувањето на судирот на интереси претставува повреда на службената должност.“

Согласно член 8 став (2) од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси: „Под поимот „службено лице“ се подразбираат сите избрани или именувани лица и вработените во јавниот сектор.

Согласно член 44 став (1) од истиот Закон е предвидено следното:

„(1)Избрано или именувано лице за време на траењето на неговиот мандат е должно да ги почитува правилата за неспоивост на функција која ја врши со други функции или дејности утврдени во Уставот и законите.“

Државната комисија го разгледа поднесеното Барање за мислење и е на став дека лицето за кое се бара мислење, именувано од страна на Владата на РСМ за вршење на функцијата директор на Културно информативен центар во странство е службено лице согласно член 8 став (2) од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси. Односно, тоа е именувано лице за кое важи забраната предвидена со член 44 став (1) од истиот Закон, а во врска со член 67-б став 1 од Законот за надворешни работи.

Имено, лицето кое е именувано за вршење на функцијата директор на Културно информативен центар на РСМ во странство се стекнува со високо дипломатско звање советник кое не смее да врши никаква друга функција, должност или дејност.

Исто така, Државната комисија укажува и на Начелото на интегритет, односно секое службено лице при извршувањето на своите јавни овластувања и должности потребно е да го почитува и со кое е предвидено следното:

„(1) Секој е должен во вршењето на функцијата, јавното овластување и службената должност да постапува совесно, стручно, одговорно, чесно, ефикасно и непристрасно.

(2) Службеното лице во извршувањето на јавните овластувања и должности е должно да ги почитува начелото на законитост, начелото на еднаквост, начелото на јавност, етичките норми и професионалните стандарди, без дискриминација или повластување на кој било со целосно почитување на јавниот интерес.

(3) Службеното лице во вршењето на својата функција е должно да внимава на евентуален судир на интереси и при извршувањето на јавните овластувања и должности не смее да се раководи од лични, семејни, верски, партиски и етнички интереси, ниту од притисоци и ветувања од претпоставениот или од друго лице“.

Претседател

Татјана Димитровска

